

Raad voor Werk en Inkomen

De Raad voor Werk en Inkomen is het overlegorgaan en expertisecentrum van werkgevers, werknemers en gemeenten. De RWI doet voorstellen aan de regering en andere partijen over het brede terrein van werk en inkomen. Doel van deze voorstellen is een goed functionerende arbeidsmarkt te bevorderen. Het vergroten van de transparantie van en het verbeteren van de kwaliteit op de re-integratiemarkt behoren eveneens tot de kerntaken van de RWI. Kijk voor meer informatie op www.rwi.nl.

Raad voor
Werk en
Inkomen

Maak werk van werk voor 55-plussers

Nederland heeft te maken met een groeiende groep ouderen op de arbeidsmarkt. Hoewel de arbeidsparticipatie onder 55- t/m 64-jarigen de afgelopen tien jaar fors is gestegen en het werkloosheidspercentage niet ongunstig afsteekt ten opzichte van het gemiddelde, is er reden voor extra aandacht voor werkloze ouderen. Ouderen worden minder snel werkloos, maar eenmaal zonder werk blijkt het voor deze groep enorm lastig om weer werk te vinden.

Van de 55-plussers zonder werk die wel graag een baan willen, vindt slechts negen procent werk. Dat blijkt uit onderzoek dat de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) heeft laten uitvoeren. Daarbij geldt: hoe ouder, hoe minder kans op een baan. Als ouderen werkloos worden, is de kans op werk in de eerste maanden nog redelijk: van de ouderen die korter dan vier maanden werkloos waren vond meer dan de helft in 2009 weer een baan. Dit aandeel daalt naar minder dan tien procent voor de groep die langer dan twee jaar werkloos is. Van de ouderen die werk vinden werkt het merendeel op een tijdelijk contract zonder uitzicht op vast werk. Bijna één op de drie ouderen gaat aan het werk voor een lager uurloon (levert minimaal tien procent in), bijna veertig procent gaat aan de slag voor twintig uur per week of minder. Degenen die wel werk vinden, doen dus regelmatig een stap terug wat betreft niveau, aard van het contract en salaris.

Veel aandacht gaat uit naar ouderen met een WW-uitkering. In totaal waren er in 2009 61.000 WW'ers van 55 tot 64 jaar. De helft van hen wil nog graag werken. Een belangrijk, maar moeilijker te benaderen en/of te bemiddelen deel van de werkloze ouderen valt onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Zo'n 94.000 55-plussers hebben een bijstandsuitkering. Van hen geeft twintig procent aan te willen werken. Het overgrote deel (tachtig procent) wil (of kan) naar eigen zeggen niet meer werken, vanwege arbeidsongeschiktheid of andere belemmeringen. Het is goed denkbaar dat een deel van deze groep nog best zou kunnen werken, maar de hoop inmiddels heeft opgegeven.

Dat ouderen moeilijker aan de slag komen, heeft diverse oorzaken. Zo heeft een deel van de werkloze ouderen een verouderde opleiding en is ongeveer de helft laagopgeleid. Of er is sprake van eenzijdige werkervaring, omdat ze bijvoorbeeld lang in dezelfde functie hebben gewerkt. Soms is er geen vraag meer naar hun kwalificaties, of zijn ze juist overgekwalificeerd voor het werk dat ze zoeken. Daarnaast speelt beeldvorming een rol. Zowel werkgevers als jongere collega's hebben een negatiever beeld over de inzetbaarheid, flexibiliteit en productiviteit van oudere werknemers dan de oudere werknemers zelf.

De RWI vindt een eerlijke beeldvorming over ouderen belangrijk. Met name ten aanzien van de productiviteit en het ziekteverzuim van ouderen bestaan beelden die lang niet altijd door wetenschappelijk onderzoek worden gestaafd. Ook is het goed te wijzen op situaties waarin senioriteit juist iets kan toevoegen, zoals ervaring, loyaliteit, nauwkeurigheid, overwicht, servicegerichtheid of diversiteit binnen het team.

Daarnaast vraagt de RWI aandacht voor het belang van re-integratieondersteuning door het UWV en gemeenten bij het vinden van werk voor 55-plussers. Soms is daarbij te volstaan met een vorm van e-coaching. Soms is intensievere dienstverlening nodig, bijvoorbeeld door middel van één-op-één-coaching of scholing. De RWI is zich ervan bewust dat de bezuinigingen op bemiddeling en re-integratie de mogelijkheden beperken om ouderen deze dienstverlening te bieden. Het alternatief is echter dat mensen tot hun pensionering werkloos blijven.

Ook de Stichting van de Arbeid heeft in het pensioenakkoord een aanpak voorgesteld om de re-integratiekansen van oudere werklozen te vergroten, via het project '55-plus'. Sociale partners willen samen met kabinet en decentrale cao-partijen een projectplan opstellen voor concrete initiatieven in de periode van 2012 tot 2015. Hierbij zullen ook de publieke arbeidsbemiddeling en private intermediairs worden betrokken. Op 4 juli 2011 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangegeven dat hij de afspraken in het pensioenakkoord via een zogenaamd Vitaliteitspakket wil ondersteunen, om zo de arbeidsparticipatie van (werkloze) ouderen te verhogen. De RWI hoopt van harte dat genoemde partijen via dit project de komende jaren komen tot creatieve en daadkrachtige initiatieven. Uiteraard zijn gemeenten en het UWV daarin een belangrijke speler, gezien hun rol in het regionale arbeidsmarktbeleid. De komende periode zal de RWI praktische input leveren die de start van het project '55-plus' kan ondersteunen.

Judith Roosblad

Adviseur Beleid Raad voor Werk en Inkomen